

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A.1

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Λάθος
- ε. Λάθος

A2. β

A3. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B.1 Το Α.Ε.Π. είναι ένα μέγεθος που μας πληροφορεί για την οικονομική ευημερία μιας χώρας. Το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας. Όμως, παρά τη σπουδαιότητα και χρησιμότητά του το Α.Ε.Π. παρουσιάζει ατέλειες και αδυναμίες, οι οποίες οφείλονται σε πολλές αιτίες. Οι σπουδαιότερες είναι:

α) Το Α.Ε.Π. δεν περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά στην ιδιοκατανάλωση, γιατί αυτή δε γίνεται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Για παράδειγμα, το φαγητό που μαγειρεύει μια νοικοκυρά στο σπίτι δε διαφέρει καθόλου από το φαγητό ενός εστιατορίου. Και όμως, η προστιθέμενη αξία, με το μαγείρεμα που γίνεται στο σπίτι, δεν υπολογίζεται στο Α.Ε.Π.

β) Το Α.Ε.Π. είναι ποσοτικός και όχι ποιοτικός δείκτης. Η βελτίωση της ποιότητας, όταν δεν εκφράζεται στην τιμή, δεν καταγράφεται στο Α.Ε.Π. Η ποιότητα, όμως, είναι εξίσου σημαντικός παράγοντας με την ποσότητα. Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι η ποιότητα ζωής, που προέρχεται, για παράδειγμα, από την καθαρή ατμόσφαιρα, είναι ουσιώδης παράγοντας για την υγεία και την πιθανή διάρκεια της ζωής, δεν περιλαμβάνεται όμως, δυστυχώς, στους υπολογισμούς του Α.Ε.Π.

γ) Το Α.Ε.Π. αγνοεί τη σύνθεση και την κατανομή της παραγωγής. Το Α.Ε.Π. εκφράζει το μέγεθος παραγωγής αλλά όχι και τη σύνθεση, δηλαδή το είδος των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται. Η ευημερία όμως μιας οικονομίας σίγουρα επηρεάζεται, αν, για παράδειγμα, το ποσοστό παραγωγής που αντιπροσωπεύει πολεμικά αγαθά μεταβληθεί εις βάρος της σχέσης με τα καταναλωτικά αγαθά. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την

οικονομική ευημερία των πολιτών, αλλά δεν εκφράζεται στο Α.Ε.Π., είναι η κατανομή της παραγωγής (εισοδήματος) ανάμεσα στα μέλη μιας οικονομίας. Η κατανομή αυτή όμως, αν βελτιώνεται ή χειροτερεύει, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά αντίστοιχα τη ζωή των πολιτών. Όσο πιο ισομερής είναι η κατανομή του Α.Ε.Π. τόσο πιο ψηλό θεωρείται το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας, γιατί μικραίνει το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών.

δ) Το Α.Ε.Π. δεν συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας. Παραοικονομία είναι το μέρος της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο αποκρύπτουν οι πολίτες από το κράτος, είτε επειδή θέλουν να αποφύγουν τη φορολόγησή της είτε επειδή είναι παράνομη, όπως λαθρεμπόριο, ναρκωτικά κτλ. Όλες αυτές οι οικονομικές δραστηριότητες δεν καταγράφονται στο Α.Ε.Π. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι οι ατέλειες αυτές του Α.Ε.Π. κάνουν προβληματική και τη σύγκριση του βιοτικού επιπέδου μεταξύ διαφόρων κρατών. Το μέγεθος της παραοικονομίας, για παράδειγμα, διαφέρει από χώρα σε χώρα, άρα και οι συγκρίσεις είναι προβληματικές.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Επειδή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές όταν χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του αγαθού Ψ είναι 160, $\Psi_A = 160$ (διότι $X_A = 0$).

$$(A \rightarrow B) KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{160-120}{80-0} = 1/2$$

$$(B \rightarrow A) KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \rightarrow 1 = \frac{120-80}{X_{\Gamma}-80} \leftrightarrow X_{\Gamma} = 120$$

$$(\Gamma \rightarrow \Delta) KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \rightarrow 2 = \frac{80-\Psi_{\Delta}}{140-120} \leftrightarrow \Psi_{\Delta} = 40$$

$$(\Delta \rightarrow E) KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{40-0}{150-140} = 4$$

Ο συμπληρωμένος πίνακας έχει ως εξής:

Συνδυασμοί Ποσοτήτων	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος ευκαιρίας αγαθού X (KE_x)
A	0	160	
			1/2
B	80	120	
			1
Γ	120	80	
			2
Δ	140	40	
			4
E	150	0	

Γ.2 α. Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται $X = 40$ μονάδες προϊόντος.

	X	Ψ	ΚΕ _X
A	0	160	
A'	40	Ψ _{A'}	1/2
B	80	120	

$$(A \rightarrow A') \text{ΚΕ}_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \rightarrow 1/2 = \frac{160 - \Psi_{A'}}{40 - 0} \leftrightarrow \Psi_{A'} = 140$$

Άρα ο συνδυασμός $X = 40$, $\Psi = 150$ είναι **ανέφικτος**. Αυτό σημαίνει πως με τους υπάρχοντες παραγωγικούς συντελεστές και την δεδομένη τεχνολογία δεν μπορεί να επιτευχθεί.

β. Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται $X = 130$ μονάδες προϊόντος.

	X	Ψ	ΚΕ _X
Γ	120	80	
Γ'	130	Ψ _{Γ'}	2
Δ	140	40	

$$(\Gamma \rightarrow \Gamma') \text{ΚΕ}_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \rightarrow 2 = \frac{80 - \Psi_{\Gamma'}}{130 - 120} \leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 60$$

Άρα ο συνδυασμός $X = 130$, $\Psi = 50$ είναι **εφικτός**. Αυτό σημαίνει πως για να παραχθεί ο συγκεκριμένος συνδυασμός, η οικονομία δεν εξαντλεί τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

Γ3. Οι 50 τελευταίες μονάδες του αγαθού Ψ αντιστοιχούν σε $160 - 50 = 110$ μονάδες.

Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του X όταν παράγονται $\Psi = 110$ μονάδες προϊόντος.

	X	Ψ	ΚΕ _X
B	80	120	
B'	X _{B'}	110	1
Γ	120	80	

$$(B \rightarrow B') \text{ΚΕ}_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \rightarrow 1 = \frac{120 - 110}{X_{B'} - 80} \leftrightarrow X_{B'} = 90$$

Άρα για να παραχθούν οι τελευταίες 50 μονάδες του αγαθού Ψ θυσιάζονται $90 - 0 = 90$ μονάδες του αγαθού X.

Γ4. Οι νέες μονάδες του αγαθού Ψ θα είναι:

$$\Psi_{A'} = 160 + \frac{50}{100} * 160 = 240$$

$$\Psi_{B'} = 120 + \frac{50}{100} * 120 = 80$$

$$\Psi_{\Gamma'} = 80 + \frac{50}{100} * 80 = 120$$

$$\Psi_{\Delta}' = 40 + \frac{50}{100} * 40 = 60$$

$$\Psi_{E}' = 0$$

Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X, μετά τη μεταβολή της τεχνολογίας στην παραγωγή του Ψ αυξήθηκε.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Στο σημείο ισορροπίας ισχύει: $Q_D = Q_S \rightarrow \frac{400}{P} = 30 + P \rightarrow P_1 = 10$ (Δεκτή) ή $P_2 = -40$ (απορρίπτεται)

Για $P_E = 10 \rightarrow Q_E = 40$

Δ2. α. Μετά την επιβολή κατώτατης τιμής στην αγορά ισχύει: $Q_S - Q_D = 30 \leftrightarrow 30 + P - \frac{400}{P} = 30 \rightarrow P_1 = 20$ (δεκτή), $P_2 = -20$ (απορρίπτεται). Άρα η **κατώτατη τιμή** που επέβαλε το κράτος είναι **20 χρηματικές μονάδες**.

β. Το διάγραμμα γίνεται κατά τα γνωστά.

Δ3. α. Για $P_K = 20$ έχουμε:

$Q_{SK} = 50$ μονάδες προϊόντος

$Q_{DK} = 20$ μονάδες προϊόντος.

Άρα η **κρατική επιβάρυνση προϋπολογισμού** είναι: $P_K * (Q_{SK} - Q_{DK}) = 20 * (50 - 20) = 600$ **χρηματικές μονάδες**.

β. Η πώληση του πλεονάσματος στην τιμή $P = 15$ θα αποφέρει στο κράτος:

$15 * (Q_{SK} - Q_{DK}) = 15 * (50 - 20) = 450$ **χρηματικές μονάδες**.

Άρα η **τελική κρατική επιβάρυνση** είναι: $600 - 450 = 150$ **χρηματικές μονάδες**.

Δ4. Η αρχική συνολική δαπάνη (σημείο ισορροπίας) είναι: $\Sigma \Delta_E = P_E * Q_E = 10 * 40 = 400$ **χρηματικές μονάδες**.

Η τελική συνολική δαπάνη στην τιμή P_K είναι: $\Sigma \Delta_K = P_K * Q_{DK} = 20 * 20 = 400$ **χρηματικές μονάδες**.

Άρα η **παραπάνω πολιτική δε μετέβαλε την συνολική δαπάνη των καταναλωτών**.

Αυτό είναι αναμενόμενο καθώς γνωρίζουμε πως όταν η συνάρτηση ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή, η συνολική δαπάνη των καταναλωτών παραμένει σταθερή για κάθε τιμή.